

Leerstof Lexicologie

1. Valse vrienden

- Politiek – politika: vaak is het woord beleid beter
- Curve (křivka) – k... (hoer): hoeft geen uitleg
- Papa (táta) – pápá
- Koloniaal (kolonie) – koloniál (boodschappen)
- Respectievelijk – respektive
- Pasta – pasta
- Actueel – aktuální: Het Tsjechische woord is ruimer
- Document – doklad
- Documentaire – dokument
- Actie – akce
- Medicijnen – medicína (geneeskunde)
- Termijn – termín
- Tegen volgende week – do příštího týdne
- (nog) altijd – pořád
- Communicatie – komunikace
- Cimbale – cimbalka
- Seizoen – sezóna
- Reclameren, reclame maken – reklamovat,
- Installateur – instalatér (loodgieter)
- Bus – autobus
- Cursus – kurz
- Conservatorium – konservátor
- Bijlage – Příloha
- Met je mond vol tanden staan – mít něčeho plné zuby
- Op vrije voeten zijn – být na volné noze
- Promotie – promoce
- Te laat **zijn** – **mít** zpoždění
- Concours – konkurz o práci
- Communicatie – komunikace (Nederlandse woord kan niet „weg“ betekenen)

2. Thematische woordenschat

- Hand-out My Queen Karo
- Gezondheidszorg: een uitkering trekken, de wachtzaal, de praktijk van een dokter, het moederschapsverlof, het doktersbriefje, een medicijn kopen op voorschrift, de apotheek, de

huisarts, arbeidsongeschikt, gehandicapt – invalide – andersvalide, blind – doof – stom, de dokter van wacht.

- Sociale Zekerheid: werkloosheidscijfers, werkzoekend zijn, voltijds – deeltijds, je C4 krijgen = ontslagen worden, de wettelijke pensioenleeftijd
- Koken: koken, braden, bakken, stomen, lade - schuif, flesopener – kurkentrekker, iemand bereikt zijn kookpunt, spek naar zijn bek,
- Literatuur: meesterwerk, neerpennen, noteren, manuscript, uitgever, proza, poëzie, notities – nota nemen, historische roman, stationsroman
- Politiek: lijsttrekker, lijstduwer, burgemeester, schepen/stadshouder, peilingen, een debat houden **over** iets, een belofte houden, het voorakkoord, water bij de wijn doen, stemrecht, stemplicht, meerderheid
- Aardrijkskunde: beek, rivier, stroom, gehucht, dorp, gemeente, stad, grootstad, metropool, gebergte, bergketen
- Populair: in zwang, hip, trendy, dat zit in de lift
- Onpopulair: passé, voorbijgestreefd, ouderwets
- Woorden van vreemde oorsprong: genocide – volkerenmoord, rebellen – opstandelingen, catastrofe – ramp, constitutie – grondwet, hymne – volkslied, monopolie – alleenrecht, protectie – bescherming
- Vaste voorzetsels: Het recht **op** iets, schuldig **aan** iets, veroordelen **tot** iets, aanzetten **tot** iets, terugvallen **op** iets, zich richten **tot** iemand, concurreren **met**, gekant zijn **tegen** iets

3. Artikels

- Overwegend
- Op staande voet ontslagen worden
- De gedoodverfde favoriet
- Bij nader/verder onderzoek is gebleken dat ...
- Een misdrijf plegen (= negatieve connotatie)
- Voldoen **aan** de voorwaarden
- Inspelen **op** iets
- Hameren **op** iets
- In zijn eentje / met zijn tweetjes
- Aan bod komen
- Het heuglijke (☺) ⇔ het droeve (☹) nieuws
- Minstens houdbaar tot
- Rijk zijn **aan** iets
- De aanleiding
- Slordig
- De doorbraak
- Sussen
- Een rechtszaak **tegen** iemand aanspannen

- De veiling
- Uit onderzoek blijkt
- Vorst
- De vakbond
- De hinder/ de overlast
- Benoemen **tot**
- Naar verluidt
- Een loos begrip/gebaar – een loze belofte
- Op het gebied van
- Een conclusie trekken
- Een klap krijgen
- Van de partij zijn
- Instemmen **met** iets
- Smaken **naar** iets
- Peperduur
- Gepaard gaan met iets
- Ergens voor pleiten
- De Fluwelen Revolutie
- Steekproef
- **Op** de werkvloer
- In de aanloop **naar**
- Zijn gading vinden
- Met het blote oog
- Iemand vrijspreken **van** iets
- De hindernis
- Van invloed zijn op
- Iets gedogen
- Het vooruitzicht – in het vooruitzicht hebben
- De geest van de wet ⇔ de letter van de wet
- Grondstoffen
- De mijlpaal
- De teloorgang, de ondergang